

RADNIČNÉ NOVINY

3/19

DECEMBER

Ročník 1.

NOVINKY VO VIANOČNOM MESTEČKU

Pozrite si, ako to
vyzeralo v deň otvorenia
vynoveného vianočného
mestečka.

BOJ PROTI HAZARDU POKRAČUJE

Mesto v júni zrušilo
hazard na území Nitry,
teraz čelí protestu
prokurátora.

MAĽBA ZDOBÍ BUDOVU V CENTRE

Posolstvo z murálu
pripomína, že pred
30 rokmi sa zrodila
demokracia.

VÁŽENÉ OBYVATEĽKY A OBYVATELIA NITRY

Blíži sa koniec roka a s ním aj čas na krátke ohliadnutie sa. Posledných dvanásť mesiacov bolo v znamení veľkých výziev, avizovaných zmien a veľkých očakávaní. Máme za sebou ťažké rozhodnutia ohľadom daní a poplatkov, ktoré sme museli urobiť pod nátlakom nových zákonov z Národnej rady v snahe zachovať chod nášho mesta. Verte mi, bolo to ťažké rozhodnutie, ale potrebné. O post primátora som sa uchádzal aj preto, aby som robil nepopulárne opatrenia, ktoré v konečnom dôsledku pomôžu zlepšiť život obyvateľom Nitry. Podobne hodnotím aj spustenie novej parkovacej politiky, ktorá nemusí byť po vôli každému, no vo finále nášmu mestu prospeje. Posunúť naše mesto vpred je proces zdĺhavý, nie úplne bezbolestný a niektoré výsledky sa prejavajú až po dlhšej dobe, preto vás prosím o zhovievavosť a trpezlivosť.

Systematickému bilancovaniu roka 2019 sa budeme venovať v ďalšom čísle Radničných novín a na diskusiách, ktoré sa uskutočnia v jednotlivých mestských častiach začiatkom budúceho roka. No už teraz môžem hrdo povedať, že sa nám podarilo naštartovať procesy v niekoľkých kľúčových oblastiach, v ktorých Nitra dlhodobo stála. Rozbehli sme tvorbu nového územného plánu, parkovaciu politiku a prijali nariadenie ohľadom tvrdého hazardu. K dnešnému dňu svoju činnosť ukončilo už pätnásť herní a namiesto nich vyrastajú zmysluplné prevádzky - kaviareň, potraviny či posilňovňa. Toto všetko je len zlomok výsledkov mesta pod jeho novým vedením.

Zároveň otvorene priznávam, že sú oblasti, kde sa nám darilo menej. Musíme sa v prvom rade lepšie pozrieť do vlastných radov. Som presvedčený, že môžeme fungovať pružnejšie a efektívnejšie, a to nielen Mestský úrad, ale aj mestské podniky. Budeme preto pokračovať v avizovaných interných auditoch tak, aby sme vám, obyvateľom Nitry, poskytli kvalitné a efektívne služby na úrovni 21. storočia.

Drahí spoluobyvatelia, dovoľte mi na záver popriať vám spokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu vašich milovaných. Do nového roka vám želim všetko najlepšie a aj v roku 2020 sa teším na osobné stretnutia s vami.

Marek Hattas
primátor Nitry

OBSAH

- 4 – 7 **Nitra čelí protestu
prokurátora pre hazard**
- 8, 9 **Vyspovedali sme gamblera,
ktorému syn povedal,
že nemá otca**
- 10, 11 **Vianočné mestečko
fotoobjektívom Romana
Oravca**
- 12, 13 **Grantový program Mením
moje mesto podporil
občianske nápady**
- 14, 15 **Spravodajský sumár
v skratke**
- 16, 17 **Maľba na budove skrášila
centrum mesta**
- 18 **Čo si poslanci myslia
o hazarde?**
- 20, 21 **Rozhovor s riaditeľom charity
Jurajom Barátom**
- 22, 23 **Kalendárium podujatí**
- 26 **krížovka**
- 27 **News Review**

Radničné noviny – mesačník pre všetkých, ktorí majú radi Nitru

Číslo 3/2019 | Ročník 1 | **Vydáva:** Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | IČO: 00308307 | **Adresa redakcie:** Mestský úrad, Odbor komunikácie a propagácie, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra | **Grafická úprava:** Peter Jánsky | **Tlač:** Komárňanské tlačiarne, K.T. spol. s r.o., Bratislavská cesta 3012, 945 01 Komárno | **Vyšlo:** december 2019 | **Náklad:** 30000 ks | Bezplatná distribúcia do všetkých domácností v Nitre | ISSN 2644 -6073 | EV 5851/19.

Hazardná mafia sa snaží spochybniť rozhodnutie desiatok tisíc obyvateľov Nitry.

Henrich Varga

NITRA - BOJ S TVRDÝM HAZARDOM POKRAČUJE

Poslanci mestského zastupiteľstva v Nitre tento rok prijali všeobecne záväzné nariadenie, ktorým zakázali tvrdý hazard na území mesta. Urobili tak na základe petície, ktorú podpísalo viac ako dvadsať tisíc obyvateľov mesta, teda viac ako jedna tretina oprávnených voličov.

Voči rozhodnutiu mestského zastupiteľstva sa postavila hazardná lobby, ktorá podala podnet na krajskú prokuratúru a tá následne podala protest na Mestský úrad v Nitre. "Vidím za tým jednoznačnú snahu hazardnej mafie pošliapať hlasy desiatok tisíc Nitrančanov. Zatiaľ čo nám všetkým ide o zdravie ľudí a fungujúce rodiny, im ide len a len o plné vrecká," hovorí primátor Nitry Marek Hattas.

„Zákon, ktorý schválil parlament, je zlý. Je to akoby nám hádzali polená pod nohy. Mojou snahou, rovnako ako aj mojich kolegov primátorov bude, aby sa tento zákon zmenil a mestá mohli o svojom osude rozhodovať slobodne.”

Marek Hattas,
primátor Nitry

Na negatívny vplyv tvrdého hazardu upozorňuje aj mestská poslankyňa s predsedníckou komisiou pre sociálne veci, bývanie a podporu verejného zdravia Anna Laurinec Šmehilová. „Hazard predstavuje v prvom rade veľkú rodinnú tragédiu. Má nesmierny negatívny dopad na rodinu a vznik finančnej zadlženosti, ktorá nemá konca. Liečba tejto formy závislosti trvá celý život a v mnohých prípadoch sa rodiny pozitívnej zmeny ani nedočkajú. Akokoľvek môžeme ako spoločnosť, či mesto pomôcť, je našou morálnou povinnosťou tak urobiť. Nesmieme zostať ľahostajní.“

MESTO UROBIL VIAC AKO MU UKLADÁ ZÁKON

Prokurátor mestu vyčíta, že nedostatočne spočítalo podpisy pod petíciou, čo predstavitelia mesta jednoznačne odmietajú. Podľa právneho oddelenia mestského úradu v Nitre zákon o hazardných hrách bližšie nešpecifikuje, akým spôsobom majú byť hlasy spočítané. Mesto Nitra nielenže petičné hárky a podpisy spočítalo, ale nad rámec zákona vybralo vzorku 1300 podpisov a overilo ich chybovosť. „Na mestskom za-

stupiteľstve predložím návrh uznesenia, ktoré protestu prokurátora nevyhovie,“ dopĺňa primátor Hattas.

HAZARD, KOČNER A THREEMA

O tom, že boj s hazardnou mafiou je náročný a cesta k spravodlivosti zložitá, svedčí aj príklad z Bratislavy. Minulý mesiac aktivisti v hlavnom meste ohlásili novú petíciu za zákaz hazardu. Iniciujú ju napriek tomu, že už v roku 2015 vyzbierali od obyvateľov Bratislavy takmer stotisíc podpisov. Ako sa píše vo vyhlásení aktivistov, „neplánujeme čakať, kým sa Najvyššiemu súdu SR uráči rozhodnúť o petícii a, úprimne, nemáme vôbec naivnú predstavu o spravodlivosti“.

S tvrdým hazardom sa rozhodli skončiť aj ďalšie samosprávy, napríklad Vrāble, Ružomberok, Levoča a ďalšie menšie mestá. Aj tu sa dajú očakávať ataky zo strany hazardnej mafie na nezákonnosť ich postupov.

HATTAS - CHCEME LEPŠÍ ZÁKON

Nespokojnosť s legislatívou týkajúcou sa regulácie ha-

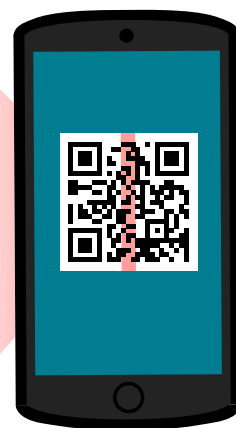
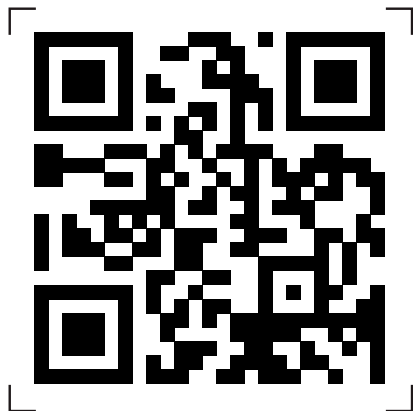
O tému hazardu sa zaujímal aj Marián Kočner, ktorý si podľa Denníka Postoj intenzívne písal cez aplikáciu Threema s vtedajším podpredsedom Okresného súdu Bratislava I Vladimírom Sklenkom. Podľa prepisu ich rozhovoru sa Kočner Sklenku pýtal, kto bude rozhodovať spor prokuratúry a hlavného mesta o platnosti zákazu hazardu.

zardu vyjadrili ešte začiatkom tohto roka primátori krajských miest, vrátane predsedu Únie miest Slovenska Richarda Rybníčka a primátora hlavného mesta Matúša Valla. Podľa nich uberá možnosť samosprávam regulovať hazard. Kritizujú hlavne podmienku petície, ktorá je potrebná na to, aby mohlo mesto alebo obec o zákaze vôbec rokovať.

V Nitre a v ďalších mestách to znamená, že pod petíciu sa musí podpísať 30 percent obyvateľov. „Zákon, ktorý schválil parlament, je zlý. Je to akoby nám hádzali poľenú pod nohy. Mojou snahou, rovnako ako aj mojich kolegov primátorov bude, aby sa tento zákon zmenil a mestá mohli o svojom osude rozhodovať slobodne,“ uzatvára primátor Nitry Marek Hattas.

VERZIA NOVÍN PRE SLABOZRAKÝCH

1. STIAHNI APKU
2. OSKENUJ KÓD
3. ČÍTAJ NOVINY V DIGITÁLNEJ VERZII

GAMBLER: BOLI VIANOCE, KEĎ SOM DEŤOM ANI ČOKOLÁDU NEKÚPIL

Juro má 65 rokov. Päť rokov bol ťažko závislý od hracích automatoch, oveľa dlhšie od alkoholu. Nehral už 21 rokov, no napriek toľkému času ho ešte aj dnes pri spomienkach na to obdobie vo svojom živote mrazí. V našom rozhovore otvorene hovorí, aký bol jeho život závisláka, ktorým nepohlo ani to, že mu vlastný pubertálny syn vykričal, že už viac nemá otca. Na želanie Juraja neuvádzame jeho identitu, v redakcii ju však máme k dispozícii.

Ako sa u vás začala závislosť? Predpokladám, že keď ste začali s hraním, nevedeli ste hneď, že ste závislý.

Začalo to tak, že v miestnych novinách bola literárna súťaž. Manželka v nej vyhrala 300 korún do kasína. Poslala tam mňa a to bol pre mňa prvý kontakt s automatmi. Celkom sa mi to zapáčilo.

Na tú dobu bolo 300 korún dosť veľká suma.

No v tom roku 1993 som mal 1500 korún plat, takže to bol skoro týždenný plat.

Ako ste hraniu prepadli?

Začalo to po troške, vtedy som

nemal žiadne znalosti o závislostiach a o podobných chorobách. Krupiér nám nahádzal po tristo korún do automatov, povedal nám, čo máme stláčať, tak sme to skúšali. A mne sa podarilo vyhrať 80 korún. Pomaly to pokračovalo, prehrával som desať, dvadsať korún. Mal som obľúbené 2-3 automaty, rovno z roboty som chodil do krčmy. Dával som si pritom pozor, aby som nechodil tam, kde chodia aj známi. Dopracoval som sa postupne k závislosti a ako som do toho padal, tak sa zo mňa stávala ľudská troska, rodinu som devastoval takisto. Jediné, čo som v tom čase platil, bol byt, aby ma nevyhodili - taký vychcaný som ešte dokázal byť, uvedomoval som si, že inak by som išiel

pod most. Boli to kruté časy. O druhej poobede bola výplata a o ôsmej večer som už nemal ani korunu. Ani neviem, z akého dôvodu mi manželka aj keď dala, občas mi oprala. Neskôr ma aj týždeň doma nebolo, ponachádzal som kamarátov z mokrrej štvrte a čas som trávil s nimi, nie s rodinou. Bolo to spojené aj s alkoholom, no pil som už aj predtým.

Hrať ste chodievali na miesta, kde ste nemohli stretnúť susedov, známych. Keď tieto dve závislosti porovnáte, pozerala sa spoločnosť inak na alkoholizmus? Bolo pitie akceptovateľnejšie ako to, že ste hrali?

Určite áno.

Považujete to za férové?

Obe závislosti majú svoje špecifiká. Ale napríklad moja manželka dodnes hovorí, že skôr u mňa zniesla alkohol ako gambling, lebo keď som hral,

prehral som úplne všetko, čo sa dalo. Toľko som nedokázal prepiť, ako som dokázal prehrať. Keď som v 1998 skončil s automatmi, rok som ani nepil - dodržiaval som to za každú cenu, nechcel som chodiť do krčiem, lebo tam boli automaty.

Čiže je to aj o prostredí, že keď v krčme vidíte automat, láka vás to zahrať si.

Nebolo to podmienené alkoholom, ja som išiel aj triezvy hrať. Keď som prehrával, v krčme som mal aspoň alkohol na zaliatie smútku. Postupne som sa dopracoval k tomu, že moje peniaze už nestačili, a tak som si začal požičiavať. Od jedného človeka aj 5000 korún - v tých časoch bola koruna pomaly viac ako dnes euro. Našiel som si sponzora, to bol kamarát, ktorý mi bez problémov dal aj päťtisíc.

Vedeli kamaráti, na čo vám dávajú peniaze?

Väčšinou nie. Raz mi dali, ale druhý raz už nie. Vo firme, v ktorej som pracoval, sa roznieslo, že si požičiavam peniaze. Mal som bezsenne noci, len som rozmýšľal, koho zase ogabať o peniaze.

Aká bola vtedy vaša rodinná situácia, mali ste ženu, deti?

Mám dvoch synov. Keď som začal hrať, starší mal 14 a mladší 4 - ten mladší do toho až tak nebol zainteresovaný, ten to tak necítil, no starší syn to vnímal neskutočne.

Čo vám hovoril?

Bolo mi povedané aj to, že on nemá otca.

Napriek tomu, že vám toto vykričal, nezabrzdi-li ste v hráčkovej vášni?

To sa už nedalo, v tom čase to nešlo, bol som v takom stave, že všetko bolo mimo, dôležité bolo hranie.

Ale muselo vás to zasiahnuť, keď vám vlastný syn povie, že už nemá otca.

Tak išiel som sa napiť a prebodelo ma to.

Toto bolo až patologické hráčstvo, ktoré ovplyvnilo mnohé veci. Kým bežná rodina chodí na dovolenky alebo kupuje darčeky, vy ste v tom čase asi na takéto veci nemali.

Vtedy nebolo na nič. Viem aj o takých Vianociach, že nikomu som ani čokoládu nekúpil, tak som bol na dne. Napriek tomu, že bola výplata, bol trinásty plat. Všetko išlo preč. Raz bolo aj tak, že ani ja som nič nedostal od manželky, ale väčšinou mi aspoň nejakú drobnosť našla.

Nemali ste vtedy v sebe hanbu?

Čoby nie. Cez sviatky sa ne-

hrali automaty, všetko bolo pozatvárané. Vianoce boli ťažké, ťažko sa to vnímalo. Pri tom si človek aj uvedomí, že som ozaj hajzel, že deťom nič pod stromček nekúpim. Ale rodina ma napriek tomu všetkému stále tolerovala, akceptovali, že som tam s nimi bol.

Alkoholici keď nemajú alkohol, sa až rozklepú. Vy ste nemali také stavy, že keď boli vianočné sviatky, až vás klepalo, lebo by ste si radi zahrali? Mali ste stavy, že ste mali silné nutkanie zahráť si?

Mal som noci, kedy som celé hodiny rozmýšľal, kde zohnať peniaze - aby som vyplatil dlhy, ale aj aby som mal na hranie. Tá hráčska vášeň bola taká, že som chcel mať peniaze. Dokázal som deň-dva nehrať, ak som nezohnal peniaze alebo ak som zohnal len toľko, že som vrátil. Nemohol som si dovoliť peniaze nevrátiť, lebo tí ľudia sa medzi sebou poznali a roznieslo by sa, že nevraciam peniaze. Kamarát podnikal a povedal mi, že mu vrátenie peňazí neponáhľa ale dohovárať mi. Potom som sa rozhodol, že pôjdem na liečenie.

Jedna vec je myšlienka - lebo to vám aj každý alkoholik povie, keď je trochu triezvy, že skončí, ale nedá sa mu - a druhá vec je reálne to urobiť.

Začal som najskôr chodiť na liečenie ambulantne, najskôr som liečil hlavne alkohol. Ale nebol som z tých pacientov, ktorým by ambulantná liečba zabrala. Potom som nastúpil do Nitry, tu ma nechali štyri týždne. Neskôr si ma zavolala primárka, že musím ísť na ústavné liečenie buď na Prednú horu alebo do Zálužia. Mal som samozrejme výhovorky, že prídem o robotu. Vedúci mi ale povedal, Juro, dajte sa do poriadku, počkáme vás. Ani

rodina zo začiatku za mnou do nemocnice nechodila, ani neverili, že sa ostanem liečiť.

Ako ste to vysvetľovali deťom?

Starší tomu rozumel a mladší to bral tak, že som chorý a preto som v nemocnici. Teraz už fungujeme ako rodina. Veľa mi dalo to, že manželka to zobrala za pačesy a začali sme spolu chodiť na rodinné terapie, pomáhala nám nezisková organizácia Budúcnosť.

Koľkokrát sa vám manželka vyhrážala rozvodom?

Nespočetnekrát. Už potom si ani ústa nedrala, lebo to nemalo význam, ja som nepočúval.

Ale napriek tomu ste stále spolu?

Áno. Je to asi aj tým, že ona je trochu viac nábožensky založená. Určite v tom hrali rolu aj deti, nechcela rozbiť rodinu.

A teraz to máte vo vzťahu ako?

Koľkokrát mi povie, že sa už ani nemáme kvôli čomu hádať. (smiech) Ale ja som taký srandista, že jej občas aj teraz dvihnem tlak so sprostosťami. (smiech) A pokiaľ ide o deti, starší mi len pred dvoma rokmi povedal, že je to všetko odpustené. Dlho sa so mnou vôbec ne bavil, náš vzťah bol ani obraz ani zvuk, ako sa hovorí.

Vy ste mali teda šťastie v tom, že to skončilo happyendom.

Asi sme tomu išli oproti. Ak by som pokračoval v pití, tak to takto neskončí.

Povedzte mi ešte jednu vec. Čo bolo také lákadlo pri automatoch? Lebo pochopím možno ešte alkohol, pri ňom sa aj zabúda, problémy sa

zdajú byť menej veľké. Čo je také lákavé na automate?

Keď začali behať tie čísla, svetielka. Ťažko to už opišem, lebo teraz na to pozerám s nadhľadom, ale v tom čase tam stačilo hodiť päťkorunák a už som mastil ďalej.

Bolo to aj o tom, že ste vyhrali i keď len drobnú sumičku a už sa to nabaľovalo?

Áno. V jeden piatok som za pár hodín v troch podnikoch vyhral viac ako šesťtisíc korún. Do týždňa som nemal ani korunu, všetko som prehral. Boli to obrovské peniaze, čo som prehral. Naučil som sa nemyslieť na to, čo by som mohol dnes mať, ak by som toľko peňazí vtedy neprehral.

Nastali aj situácie, keď ste kradli peniaze - napríklad manželke?

Aj v robote som bral. Prišli na to, lebo vedeli, že nemám peniaze. Prišli na to, zaplatil som to. Nevýhodili ma, ale povedali, že je to môj posledný prešlap a ešte jeden prúser a letím.

Je pravda, že keď automaty nevidíte, neláka vás to?

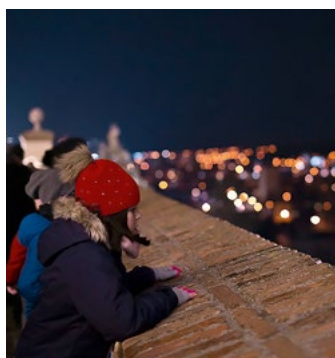
Určite áno.

Ako sa teda pozeráte na to, že mesto Nitra zakázalo hazard? Je to dobrý krok? Lebo mnohí kritizujú to, že my ako mesto môžeme zakazovať, koľko chceme, ale ak je niekto závislý, tak si automaty nájde inde, v iných mestách.

Ak je niekto milionár, tak pôjde aj do Las Vegas. Ale taký bežný človek nepôjde do iného mesta. Ja ako bežný človek som nemal na to, aby som chodil po iných mestách, hrával som v herniach v dosahu mestskej dopravy.

Tomáš Holúbek

Pozrite si vynovené
vianočné mestečko
na fotkách
Romana Oravca.

Grantový program Mením Moje Mesto 2019 financuje mesto Nitra z participatívneho rozpočtu a je realizovaný v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou. Na rok 2019 vyčlenilo mesto Nitra na jeho realizáciu sumu 80-tisíc eur. Finančnú podporu získalo 21 projektov.

PROJEKTY, KTORÉ ZMENILI NITRU

GYMNASTIKA PRE VŠETKÝCH

Pohybové štúdio na Spojenej škole na Slančíkovej ulici v Nitre

Projekt Gymnastika pre všetkých bol odštartovaný v septembri a má zámer stať sa dlhodobým a trvalo udržateľným projektom. Získané prostriedky sa použili na rekonštrukciu pohybového štúdia a nalákание nových členov rôznych vekových kategórií na gymnastiku. Poskytnutý grant umožnil znížiť cenu vstupného na minimum.

ODDYCHOVÁ ZÓNA PRE ĽUDÍ A DOMOV PRE ZVIERATÁ

Hospic - dom pokoja a zmieru u Bernadetty

Areál hospicu navštevujú pacienti, ich príbuzní ale aj široká verejnosť. Už od júla revitalizujú zamestnanci a dobrovoľníci záhradu, vysadili trvalky, okrasné dreviny a stromy, osadili lavičky, vtáčie búdky pre čatle a krmidlá pre veveričky.

NITRAFIESTA - NITRÁNSKE PODUJATIA NA SVÄTOPLUKOVOM NÁMESTÍ

Občianske združenie Nitrafiesta podporuje kultúrne spoločenské dianie v centre mesta viackrát do roka a evidentne sa mu to darí. Medzi obľúbené podujatia patrí moderný mestský trh Nitránsky rínek, festival pouličného jedla a hudby Nitránsky street food fest a festival kvalitného piva, jedla a hudby Nitránsky októberfest.

BIODIVERZITA - ZÁŽITKOVÉ VZDELÁVANIE

Botanická záhrada SPU v Nitre

Vďaka finančným prostriedkom pripravila Zelená univerzita nové edukačné materiály, a vylepšila materiálo-technické vybavenie výučbovej miestnosti. Necelých 300 žiakov zo 7 nitrianskych základných škôl sa počas dvojhodiného programu dozvedeli zaujímavosti o biodiverzite a na vlastnej koži zažili kontakt s vybranými druhmi zvierat.

ROZHÝBEME VŠETKY DETI

ZŠ Benkova, ZŠ Fatranská, ZŠ Beethovenova, ZŠ Škultétyho, ZŠ Krškany, ZŠ Ivánka pri Nitre, ZŠ Čermán Zápasnícky klub Corgoň Nitra usporiadal Zápasnícky turnaj

mládeže, ktorý sa konal pri príležitosti 110. výročia organizovaného zápasenia v Nitre. Deti vo veku 5 - 14 rokov súperili o pohár mesta Nitra. Prezентация tohto olympijského športu prebieha aj na ôsmich základných školách v Nitre, noví záujemcovia budú mať otvorené tréningy zdarma do konca roka.

CHRENOVÁ ŽIJE

sídliisko Chrenová, Nitra

Neformálna skupina „Tormošani“ prišla s projektom, ktorý prostredníctvom 12 kultúrnych a spoločenských podujatí podporí komunitný život na sídlisku Chrenová. A tak žila Chrenová susedskou opekačkou, letným kinom, Chrenovským blšákom, Dožinkovou veselicoú, Piknikom pri Rukách aj Tormošskými tekvicami.

STREET - WORKOUT

IHRISKO NA KLOKOČINE
Sídliisko Klokočina,
Čajkovského ulica 1, Nitra
Vďaka aktívnym „Klokočinárom“ sa obyvatelia Čajkovského ulice tešia z nového street workoutového ihriska.

ADOPCIA ĽUDÍ BEZ DOMOVA V NITRE

mesto Nitra
Cieľom projektu je na základe prístupu „Housing first - býva-

nie ako prvé“ umožniť ľuďom bez domova nájsť si stabilné bývanie a postupne sa zaradiť do bežného života. Na webovej stránke nájdete príbehy ľudí bez domova z Nitry. Sú tu opísané aj možnosti, ako sa dá podporiť konkrétny človek bez domova. Vyškolený personál pomôže ľuďom bez domova až do času stabilizácie ich životnej situácie.

REVITALIZÁCIA DETSKÉHO IHRISKA

Šafárikova ulica,
Nitra Staré mesto

Ešte v lete slávnostne otvorili detské ihrisko na Šafárikovej ulici v Nitre. Autorkou projektu je Alexandra Hamarová. Detičky pokrstili informačné tabule ihriska so svojimi bublifukmi.

KALVÁRIA CUP A JASKYNE V NITRE

Kalvária, pod skalou pri Jaskyni Dezidera Horváta
Neformálna skupina speleológov a lezcov zveľaduje Nitranmi vyhľadávanú lokalitu Kalvária - pod skalami. Každoročne sa tu stretávajú lezci a nadšenci lezenia a prírody na verejnej akcii zvanej Kalvária Cup, prebieha výskum jaskyne a vytvorilo sa dočasné zázemie a skladovacie priestory pre lezeckú činnosť speleológov spolu s technickým vybave-

ním. V októbri sa uskutočnil dobrovoľný zber odpadu v tejto lokalite.

KNIŽNICA POPÍNAVÝCH DREVÍN

Botanická záhrada SPU
Nitra, Tr. A. Hlinku 2

V parku Botanickéj záhrady SPU v Nitre otvorili novú kolekciu Knižnice popínavej drevín. Celkovo tu bolo vysadených 70 popínavej drevín z 15 rodov a osadených osem lavičiek.

ZHODNOTENIE AKTUÁLNEHO STAVU GASTRONOMICKÝCH ZARIADENÍ A ICH KOMUNIKÁCIA

Mesto Nitra - gastronomické zariadenia

Prepojením lásky k Nitre s láskou k jedlu vznikol projekt s príznačným názvom - Nitra Mi Chutí. Hodnotí súčasný stav gastronomických zariadení a spôsob ich komunikácie so zákazníkmi. Výstupom projektu je databáza reštaurácií, fastfoodov, bistier, cukrární, kaviarní a barov, ktorá objektívne informuje o službách a ich kvalite. Výstupy projektu Nitra Mi Chutí sú navigáciou pre všetkých, ktorí sú stratení v mori ponúk jedál, dezertov, nápojov a iných produktov nitrianskych prevádzok.

PRÍLEŽITOSŤ NA ZMENU S CENTROM PRE RODINU

Centrum pre rodinu,
Pribinovo nám. 3, Nitra

OZ Centrum pre rodinu zrealizovalo 4 bezplatné interaktívne workshopy, určené pre mamičky na/po materskej dovolenke, nezamestnaných, seniorov, ľudí nespokojných vo vzťahoch, ktorí nemajú v bežnom živote prístup ku kvalitným rozvojovým tréningom

a poradenstvu. Približne 200 účastníkov získalo nové zručnosti, ktoré využije vo svojom pracovnom aj súkromnom živote.

DEŇ ARCHITEKTÚRY 2019

Kino Palace, Radlinského
ulica a sídlisko Chrenová

Deň Architektúry je festival, ktorý sa koná už v 95. mestách bývalého Česko-Slovenska. Tento rok sa aj Nitra zapojila do tohto festivalu. Tohtoročná téma „Sídlišká“ bola komunikovaná formou verejných prednášok, diskusií, premietaní, Art - informačných objektov, ale aj výstav a prehliadok... Súčasťou festivalu tvorila aj súťažná prezentácia návrhov študentov Katedry záhradnej a krajinej architektúry zameraných na revitalizáciu Nity.

POMÁHAME SI NAVZÁJOM

Baby centrum Púpavienky,
Dobšinského 15, Nitra

Prostredníctvom skupinových aktivít, ktoré vedú odborníci z oblasti psychológie, zdravia, sociálnej oblasti, pomôže projekt rodičom zodpovedať otázky týkajúce sa výchovy a rozvoja svojich detí, poskytnie priestor pre zmysluplné spoločné aktivity s deťmi (hudobné, športové, tvorivé) a povedie k vzájomnému zdieľaniu skúseností. Vďaka projektu sa skvalitnia doteraz poskytované služby materiál- nym dovybavením baby centra Púpavienky.

HIDE-IHRISKO

Nezávislé kultúrne
centrum Hidepark Nitra

Návštevníci nitrianskeho Hideparku sa tešia zo zrevitalizovaného detského ihriska. V areáli pribudli dva kvalitné cyklostojany, viacúčelová drevená detská kuchynka, mobilný dielenský stolík pre malých majstrov. Dobrovoľníci zrekonštruovali U - rampu, šmýkačku, pieskovisko, pribudol drevený viacúčelový mobilár. Pre malých záhradkárov

sú nachystané nové motyky, hrable, fúrik, pílky a malí umelci sa naučia pracovať s keramikou za novým detským stolíkom.

PRE-ŽI(VOT)

Nitra Chrenová

Občianske združenie Rytierskeho rádu svätého Gorazda ponúklo deťom a mladým ľuďom na pikniku v Mestskom parku na Sihoti ukážku, ako zmysluplne tráviť voľný čas tak, aby žili zdravší a uveďmelejší život a zároveň pomáhali druhým. „Prostredníctvom zážitkového vzdelávania chceme motivovať mládež a deti, aby ekologickejšie rozmyšľali,“ povedala Mária Paulová, veľmajsterka Rytierskeho rádu svätého Gorazda a zároveň štatutárka tohto občianskeho združenia. „Učíme ich o živote včiel a o životnom prostredí“.

CYKLUS PODUJATÍ - ŽIVO NA KUPECKEJ

Kupecká ulica, Nitra

Majitelia niektorých prevádzok Na Kupeckej už niekoľko rokov držia spolu a organizujú atraktívne podujatia. Medzi obľúbené patrí akcia „Piatok tekvicového, jarná a jesenná „Knihkupecká“, júnová „Detská Kúpecká“ a novinkou tohto roka bola „Blšia Kupecká“.

FITNESS PRVKY V KRŠKANOCH

Areál futbalového ihriska
v Dolných Krškanoch v Nitre

Krškany majú nové fitness stroje. Aktívni ľudia z občianskeho združenia Krškany 2020 majú veľkú zásluhu na tom, že v areáli futbalového ihriska v Dolných Krškanoch pribudli nové fitness stroje. Fitness športovisko je určené deťom, mládeži aj dospelým.

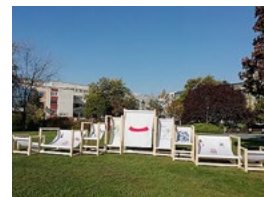
TANEC AKO ŠPORT

ZŠ Benkova,
ZŠ Beethovenova,
ZŠ Fatranská, Nitra

Pohyb, šport a zdravý životný štýl, vďaka tancu... Deti z troch nitrianskych základných škôl mohli využiť túto ponuku Akadémie tanca a to úplne zadarmo. Žiaci prvého stupňa si vyskúšali počas deviatich tanečných popoludní deväť tanečných štýlov. Projekt sa ukončil milým vystúpením malých tanečníkov na ZŠ Benkova.

DIVADELNÁ ZÓNA

Priestor pre DAB,
Svätoplukovo námestie

V októbri pribudla pred Divadlom Andreja Bagara nová oddychová zóna pre širokú verejnosť. K dizajnovému návrhu a realizácii projektu boli prizvané mladé architektky zo skupiny Woven, ktoré sa dlhodobo venujú téme netradičného využitia verejných priestorov a majú za sebou úspešné realizácie doma aj v zahraničí. Od jari do jesene bude oddychová zóna slúžiť širokej verejnosti.

text a fotografie: FB a web
Nitrianskej komunitnej nadácie

BOJ S HAZARDOM NESKONČIL

Mestské zastupiteľstvo prijalo v júni nariadenie, ktorým zakázalo hazard v Nitre. Poslanci tak urobili na základe petície, ktorú podpísalo viac ako dvadsaťtisíc Nitranov. Toto rozhodnutie mesta najnovšie napadol prokurátor. Radnici vyčítajú, že nedostatočne spočítala podpisy pod petíciou, čo mesto jednoznačne odmieta. Primátor Marek Hattas avizoval, že mesto nevyhovie protestu prokurátora.

DUPLICITNÉ ČLENSTVO MESTO STOPLO

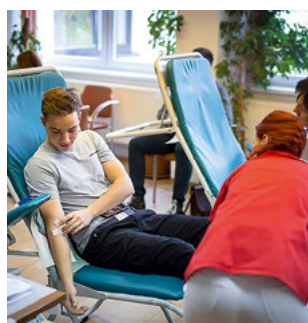
Nitra vystupuje zo Združenia miest a obcí Slovenska. Mesto zostáva iba v Únii miest Slovenska, do ktorej vstúpilo v júni. Dôvodom na tento krok je niekoľko. Obe organizácie riešili podobné problémy, čo bolo pre mesto časovo, administratívne aj finančne náročné. Členstvo v ZMOS-e nás ročne vyšlo na 8300 eur. Únii miesto Slovenska navyše pribúda čoraz viac členov,

už teraz zastupuje mestá, v ktorých žije viac ako milión obyvateľov krajiny.

CESTA JE OTVORENÁ DLHŠIE

Cesta okolo skeletu smerom zo Zobora do mesta je prejazdná od 6.30 do 8.30 h. Počas rannej špičky sme cestu sprístupnili o pol hodinu skôr. Je to dobrá správa pre šoférov, pretože uzávierka cesty zo Zobora pri rozostavanom multifunkčnom komplexe Promenada Living Park je naplánovaná až do 30. apríla 2020.

OCENILI DARCOV KRVI

Na mestskom úrade sa v novembri uskutočnila Primátorská kvapka krvi. Vzácnu tekutinu darovali nielen úradníci, ale aj študenti a verejnosť. Dôležitosť darovania krvi si pripomenuli aj v Synagóge, kde ocenili viacnásobných darcov z Nitry a okolitých obcí.

EKOLOGICKEJŠIE VIANOČNÉ TRHY

Stánkari vo vianočnom mesiacu, ktoré potrvá od 1. do 23. decembra, majú nariadené používanie kompostovateľného riadu. Z tohto materiálu musia byť poháre, tanierne a príbory. Na predaj polievky môžu predajcovia používať vlastné zálohované keramické tanierne. Novinky sú aj v pestrej ponuke jedál.

ĎALŠIA NÁDOBA NA POUŽITÉ STRIEKAČKY

Na Klokočíne pribudla bezpečnostná nádoba na použité injekčné striekačky. Je na Petzwalovej ulici, kde sa našlo najviac odhodnených striekačiek. Lokalitu vybrali odborníci, potvrdilo ju aj hlasovanie občanov na stránke mesta. Samotné zariadenie je určené na ochranu verejného zdravia, pretože v nádobe je možné zlikvidovať ihlu bezpečne. Ak sa ale bojíte striekačku odhodiť, kontaktujte pracovníkov Združenia Storm na telefónnom čísle 0905943229

alebo mailom: zdruzenie.storm@gmail.com

ZASADALA RADA SENIOROV

V Nitre po prvý raz zasadla Rada seniorov. Hlavným cieľom rady je ochrana práv seniorov, riešiť sa bude aj návrh zlepšovania ich životných potrieb. Predsedníčkou Rady seniorov je Anna Laurinec Šmehilová, za podpredsedu bol zvolený Anton Chudík. Zástupcovia seniorov, vedenia mesta a odborníkov zo sociálnej oblasti sa budú stretávať trikrát za rok.

POKRAČUJE BOJ S VIZUÁLNYM SMOGOM

Firma odstránila štyridsať trojbokých a štvorbokých informačných hranolov. Urobila tak v posledný možný termín a po výzve od primátora Mareka Hattasa. Mesto týmto krokom výrazne prispelo k odstráneniu vizuálneho smogu najmä vo

frekventovaných lokalitách. Počas prebiehajúceho roku bolo spolu odstránených viac ako osemdesiat reklamných zariadení rôzneho typu.

SPOMIENKA NA NEŽNÚ REVOLÚCIU

Desiatky ľudí spomínali pred Domom módy na tridsiate výročie Nežnej revolúcie. Na zhromaždení vystúpili nielen zástupcovia mesta, ale aj priami účastníci revolúcie z roku 1989. Všetci prítomní sa zhodli na tom, že v slobode sa žije lepšie ako za bývalého režimu.

NITRA VÍŤAZNE NA ENVIROFESTE

Radnica vyhrala v kategórii adaptácie a zmiernovania dopadov zmeny klímy. Mesto predstavilo pripravované a zrealizované projekty. Jedným z nich je Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra. Dôležitosť dokumentu je hlavne v smerovaní mesta vo

verejnom priestore, plánovaní vhodnej výsadby zelene, či oblasti zadržiavania zrážkových vôd a ich lepšieho využitia.

HĽADÁME POMOCNÍKOV NA TRIEDENIE ODPADU

Mesto hľadá dobrovoľníkov na triedenie odpadu. Radnica totiž plánuje v spolupráci s oboma nitrianskymi univerzitami v priebehu apríla a mája budúceho roku spracovať analýzu zmesového komunálneho odpadu. Výsledkom bude výraznejšie separovanie odpadov.

NITRIANSKA HUDOBNÁ JESEŇ VYPREDANÁ

Priaznivcom kvalitnej hudby sa hudobné telesá predstavili už na 24. ročníku podujatia. Takmer každý koncert bol vypredaný, festival tak ako po minulé roky pripravilo Mesto Nitra v spolupráci so Súkrom-

ným konzervatóriom v Nitre a občianskym združením Originál, ktoré sa podpísalo pod medzinárodný festival gitarovej hudby Cithara aedicularae 2019.

STRETNUTIE S OBYVATEĽMI KLOKOČINY

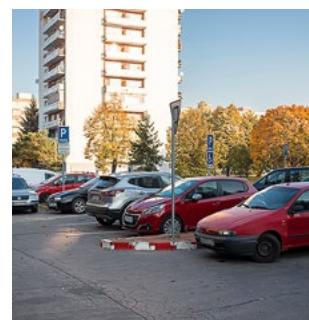
Diskusia predstaviteľov mesta a poslancov s občanmi sa venovala hlavne parkovaniu ale aj ďalším problémom najväčšieho nitrianskeho sídliska. Pokiaľ ide o problémové parkovanie na Klokočine, radnica predstavila riešenia, ktoré plánuje spraviť na sídliskách. Zvýhodnení budú najmä ľudia s trvalým pobytom v meste.

MESTSKÝ WEB NA PIATOM MIESTE

Nitra sa na súťaži v kategórii Zlatý erb 2019 nestratila. Odborníci vyhodnotili, že má v kategórii miest a mestských častí piatu najlepšiu web stránku. Okrem Trenčína nás predstihli Nové Zámky, Bratislava-Petržalka a Levice.

Aby to bolo o rok na stupeň víťazov, náš web potrebuje zlepšenia. Dôležité je sprehľadnenie dostupnosti informácií a tiež užívateľsky jednoduchšie prostredie. To sa dosiahne až po plánovanom prerobení web stránky, ktorý urobíme hneď po tom, čo na starý web skončí v roku 2020 zmluva.

NOVÉ PRAVIDLÁ PARKOVANIA V CENTRE

Mesto prináša novú parkovaciu politiku, schválili ju poslanci na novembrovom zasadnutí mestského parlamentu. Jej cieľom je uvoľniť prepchaté centrum a podporiť tu krátkodobé parkovanie. Pre centrum Nitry začnú platiť nové pravidlá už od januára. Zrušia sa všetky parkovacie karty, rezidentské karty a parkovacie preukazy pre zdravotne ťažko postihnutých zostanú v platnosti. Za prvú hodinu v oboch spoplatnených okruhoch zaplatia šoféri 50 centov. Každá ďalšia začatá hodina bude stáť euro (druhý okruh), respektíve 1,50 eura (prvý okruh). Pokiaľ ide o parkovacie karty pre ľudí bývajúcich v centre, môžu byť vydané maximálne tri.

Andrej Jančovič, Tomáš Holúbek, Ľudmila Synaková

**ZROD DEMOKRACIE.
MAĽBA NÁM PRIPOMÍNA
30 ROKOV SLOBODY**

Murál maľovala celý týždeň renomovaná dvojica umelcov z Francúzska a Rakúska.

Tridsiate výročie Nežnej revolúcie bude pripomínať maľba na stene Domova sociálnych služieb.

Veľkoplošná maľba zobrazuje mamu s dieťaťom. Dielo dostalo názov Zrod demokracie – symbolicky znázorňuje moment, kedy sa na Slovensku presne pred troma desaťročiami narodila demokracia a sloboda.

Murál namaľovala umelecká aj partnerská dvojica Jana & JS, ktorá vytvorila podobné diela v mnohých metropolách sveta, od Číny cez Britániu až po USA. Predlohou ženy bola partnerka francúzskeho umelca.

Umiestnenie murálu odsúhlasil Krajský pamiatkový úrad. Podľa primátora Mareka Hattasa pri výbere plochy zvažovalo vedenie mesta s hlavným architektom viacero plôch, nakoniec sa spolu s umelcami

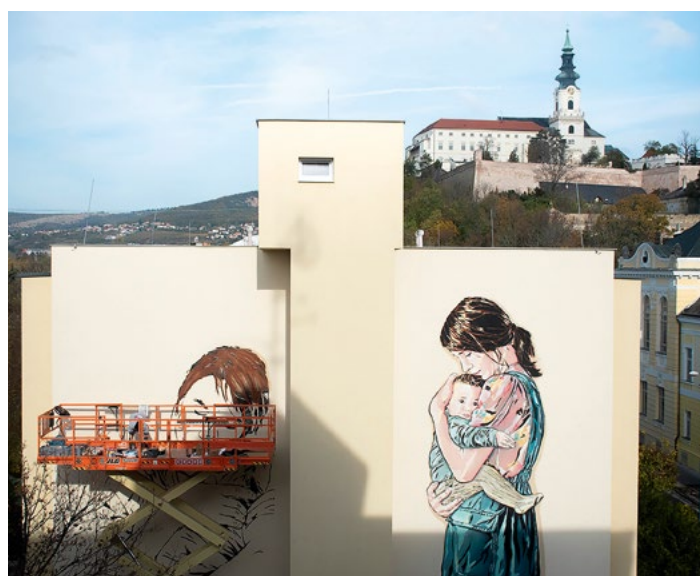
dohodli na fasáde domova. Umeleckej dvojici vyhovovala plocha aj preto, že nie je jednoliata.

Obavy o to, že maľba vplyvom počasia stečie, nie sú podľa riaditeľa Bratislava Street Art Festivalu Tomáša Lukačku namieste. „Nestečie to, sú to fasádne farby.“

Murál vyšiel na 6250 eur. V sume sú honoráre umelcov, materiál, prenájom plošiny, reporting, dokumentácia a ďalšie veci.

Okrem Zrodu demokracie je v Nitre ešte aj ďalšia veľkoplošná maľba. Nachádza sa na stene mestského kúpeľa a vznikla v roku 2016 pri príležitosti kongresu esperantistov, ktorý bol v Nitre.

Tomáš Holúbek

ANKETA: ČO SI MYSLÍTE O SNAHE MESTA VYTLAČIŤ HAZARD Z NITRY?

ciatívu mesta, čo som potvrdil aj na mimoriadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré hazard v meste zakázalo.

František Holly

Som a vždy budem proti hazardu. Bol som aktívny aj v petícii ako dobrovoľník pri zbieraní podpisov, nakoľko hazard spôsobuje nešťastie nielen osobné, ale aj v rodinách. Ľudia prichádzajú o všetko. O byty, majetky, rozvádzajú sa. Podľa môjho názoru treba hazard zrušiť na celom území našej krajiny.

Mgr. Miloslav Špoták

Politiku mesta v tomto podporujem. Bol by som však radšej, keby sa táto problematika riešila precíznejšie na legislatívnej úrovni a na úrovni obce by sme tak mohli naše úsilie sústrediť na prevenciu a prácu s mládežou či s ohrozenými komunitami. Taktiež je na širšiu a hlbšiu diskusiu, kedy sa zábava a hry stávajú hazardnými.

MUDr. Adriana Filipová

Súhlasím so snahou mesta vytlačiť hazard. Musíme si uvedomiť, že šírenie hazardu prekročilo všetky rozumné medze a u množstva ľudí vyvoláva predstavu možnosti rýchleho finančného zisku. Táto predstava je ale veľmi mylná a v konečnom dôsledku je to pre mnohých hazardérov cesta k totálnemu duševnému a fyzickému úpadku. Postihnúť sú ale aj nevinní ľudia,

deti, rodiny a blízke okolie. V neposlednom rade sa to týka aj bežných občanov, ktorí sú ohrození zvýšenou kriminalitou a krádežami, pri ktorých je motiváciou páchateľov zabezpečiť si peniaze na hazard.

MVDr. Róbert Rathouský

Myslím si, že táto snaha mesta je úplne legitímna. Mesto by malo mať situáciu v tejto oblasti úplne pod kontrolou a hazard v Nitre obmedziť. Čo sa týka môjho osobného názoru, podporujem túto ini-

Jozef Slíž

Som proti hazardu. Zrušením herní ale príde mesto o peniaze a ľudia stratia zamestnanie. Som presvedčený o tom, že kto bude chcieť hrať, pôjde do iných miest. Podľa mňa by bolo lepšie viac peňazí investovať do prevencie a začať s tým už pri deťoch na základných školách.

Názory, uvedené na tejto strane sa nemusia zhodovať s názormi redakcie.

Spracoval: Andrej Jančovič

V tejto rubrike vyberieme vždy jednu otázku, ktorú nám často kladú obyvatelia. V súvislosti s vianočnými trhmi sa pýtajú, čo konkrétne sa počas tohto roka zmení.

OTÁZKA MESIACA DECEMBER

Odpovedá Tomáš Holúbek, hovorca Nitry

Zmien vo Vianočnom mestečku sme na túto sezónu pripravili viacero. Predovšetkým sme si dali záležať na výbere trhovníkov. Početné hodnotiace komisie vybrali na základe vopred pripravených kritérií a bodových hodnotení takých predajcov, ktorých sortimenty majú blízko k Vianociam. Nerozhodovala iba cena, hlavným kritériom bola kvalita a jedinečnosť vianočnej ponuky, zohľadňovali sa aj referencie uchádzačov z podobných podujatí.

Pri predajcoch jedál a nápojov sme zvýhodňovali tých, ktorí robia jedlá z lokálnych surovín a takisto takých, ktorí nie sú

len predajcami, ale priamo výrobcami – vtedy je vždy väčšia pravdepodobnosť, že si na kvalite jedál dajú záležať, pretože idú doslova s vlastnou kožou na trh.

Novinkou v tohtoročnom Vianočnom mestečku je aj ekologické servírovanie jedál a nápojov. Stánkari musia mať poháre, tanieri aj príbory z kompostovateľného materiálu.

Podarilo sa nám tiež dostať do mestečka špeciality, ktoré sme tu ešte nemali. Rovnako sme zvýšili počet stánkov, sú tu napríklad štyria predajcovia s vlastnými stánkami.

Menilo sa aj rozloženie stánkov. Trhy sme otvorili do dvoch strán, na Kupeckú ulicu a na pešiu zónu. Dôvodom je okrem iného aj to, že na týchto miestach sú prevádzky, ktoré prejavili záujem stať sa súčasťou vianočného mestečka.

Vstupná svetelná brána, ktorou sa vchádza do mestečka, je predsunutá dopredu. Pribudla tu tiež nová výzdoba, Nitránia si už koncom novembra mohli všimnúť svetielka na stromoch na námestí a Kupeckej ulici. Novú výzdobu dostal aj 16-metrový vianočný stromček – kaukazská jedľa poskytnutá rodinou z Jelenca. Novinkou tiež je trojmetrový vianočno-zimný

fotopoint na začiatku Kupeckej.

Aj vianočný program čakajú okrem vystúpenia viacerých známych interpretov zmeny. Novým podujatím je Sprievod svetla – lampášový sprievod od hradu až na námestie. Ten sa konal 1. decembra. Trinásteho decembra o 17. h. sa chystá Lucijský sprievod – stretnutie je na začiatku Pešej zóny, sprievod prejde až na Svätoplukovo námestie. Aby ste sa stali jeho súčasťou, potrebujete sa zabieliť (obliecť do bielej plachty a zamúčiť si tvár) alebo začierniť (dať si tmavý odev a začierniť si tvár).

Snežná hliadka nám pomôže odhrňovať sneh zo 400 kilometrov chodníkov, ktoré máme

ZLEPŠOVÁK MESIACA V DECEMBRI

Tohtoročná zimná údržba bude iná ako po iné roky. V tomto roku sme kvôli takzvanej chodníkovej novele zapojili do zimnej údržby aj verejnosť.

Štát hodil na mestá a obce povinnosť udržiavať aj všetky chodníky. Vlastnými silami nedokážeme zvládnuť čistiť od snehu takmer 400 kilometrov chodníkov v Nitre.

Preto sme pristúpili k tomu, že sme vyzvali aktívnych občanov, aby nám s čistením pomohli. Nechceme to samozrejme

zadarmo, ponúkame odmenu 5 eur na hodinu.

Naše predpoklady, že záujem o pozíciu pracovníka zimnej údržby budú mať hlavne starší ľudia, sa po prvej výzve naplnili – je to aj logické, lebo sneh treba odhrňovať počas celého dňa, čo nehrozí v prípade človeka zamestnaného na plný úväzok.

Prihlásilo sa nám (zatiaľ) sedem ľudí, väčšina z nich sú dôchodcovia. Jeden z nich je Ukrajinec pracujúci v Nitre, ktorý si takto chce privyrobiť a jeden je študent, ktorý to berie ako brigádu.

Sneh potrebujeme z chodníkov odpratávať klasicky, lopatami, pretože sú chodníky, na ktoré naša technika nie je vhodná.

Záujemcovia, ktorí s mestom uzavrú dohodu, od nás dostanú reflexnú vestu a lopatu a v prípade potreby začnú čistiť ulice od snehu.

Tomáš Holúbek,
hovorca Nitry

Riaditeľ Diecéznej charity v Nitre Juraj Barát pracuje v treťom sektore už viac ako 25 rokov.

Od roku 1991 je na čele Diecéznej charity Nitra. Stál pri zrode mnohých dôležitých reforiem vrátane zmien v legislatíve.

Podieľal sa na obnovení činnosti charity na Slovensku, rozvoja hospicovej starostlivosti, založenia prvého detského domova rodinného typu, výrazne prispel k rozvoju nízkoprahového prístupu k sociálnej práci s ľuďmi bez domova na Slovensku. Ako člen komisie MZ pre sociálne veci, bytové otázky a podporu verejného zdravia a člena pracovnej skupiny „Bez domova“ sa podieľa na tvorbe Koncepcie riešenia problematiky ľudí bez domova na území Nitry na roky 2019 - 2022.

Položili ste na papier významný dokument, ktorý by mal naštartovať riešenie problematiky ľudí bez domova v našom meste. Čo by malo byť cieľom tejto koncepcie?

Zásadnú zmenu urobilo mesto – mestské zastupiteľstvo tým, že dovolilo, aby sa členmi komisií MZ stali aj ľudia zvonku, mimo poslancov. Toto rozhodnutie prinieslo nový vietor do činnosti mesta a tiež pri projektoch mesta. Na jednom z prvých stretnutí našej komisie MZ pre sociálne veci, bytové otázky a podporu verejného zdravia som dostal na starosť problematiku ľudí bez domova. Do subkomisie sa prihlásili poslanci, členkami sú i pracovníčky odboru sociálnych služieb úradu, zástupcovia Diecéznej charity a neziskovej organizácie DePaul. Vychádzali sme z materiálov, ktoré na úrade boli k dispozícii a vznikol spomenutý dokument. Čaká nás 7 strategických cieľov, rozpracovaných na 16 opatrení so zohľadnením, čo by v Nitre malo byť cieľom tejto koncepcie.

Mestskí poslanci zaň bez váhania zdvihli ruky. Čo si od tejto písomnosti sľubujete?

Verím, že po schválení tohto dokumentu budeme mať vôľu

ROZHOVOR

JURAJ BARÁT: PRÍBEHY ĽUDÍ BEZ DOMOVA BÝVAJÚ VEĽMI SMUTNÉ

systematicky a plánovito pokračovať minimálne do konca tohto volebného obdobia. V každom prípade chceme vychádzať z podpory a rozvoja terénnej sociálnej práce. Chceme školiť sociálnych pracovníkov a dobrovoľníkov, aby sme jednotne postupovali pri práci s ľuďmi bez domova, pretože mnohí sú naučení nastaviť ruku a žobrať.

Toto poznáme. Veľa ľudí je ochotných pomôcť, ale mnohým sa takéto správanie nepáči a kritizujú ho...

Aby sme tomuto zabránili, musíme zmeniť doterajší systém. Stojíme na prahu týchto zmien a potrebujeme zjednotiť náš systém a prácu tak, aby sme týmto ľuďom pomohli. Naša pomoc nemôže spočívať v tom, že im dáme do ruky pár drobných alebo niečo zjesť.

Vaším cieľom bude, aby sa život ľudí bez domova na ulici skončil?

Áno, no nedá sa to urobiť bez ich aktívnej účasti. Musíme ich motivovať, aby oni sami chceli zmeniť tento svoj spôsob života, aby sami chceli z ulice odísť. Máme poznatky - a výsledky z iných miest to dokazujú, že je to možné a riešiteľné, ale každý jednotlivec, ktorý sa dostal na ulicu,

potrebuje individuálny prístup. V každom prípade ľudí bez domova čakajú pozitívne zmeny. Bude na ne pozitívne reflektovať aj verejnosť.

Vaše odhodlanie je veľké. Nemáte obavy, že realita môže byť iná?

Na začiatok sa musíme naučiť po novom pracovať v sociálnom poradenstve, zmeniť prístup, aby sme krízovú intervenciu vedeli robiť v rodinách, ktorých sa táto problematika týka. Musíme vyriešiť základné veci, s ktorými si dnes nevieme poradiť. Napr. počas zimných mesiacov vyriešiť ošetrovanie rán, infekčné ochorenia, omrzliny, či ich psychické problémy. Základom je pomôcť vybaviť osobné doklady, kartičku poistenca. Toto všetko ich môže naštartovať a vrátiť naspäť do života.

Ako chcete postupovať?

Začneme registračným týždňom - podrobným zmapovaním situácie a spočítaním ľudí bez domova. Pracovníci mestského úradu, mestskej polície, diecéznej charity a študenti sociálnej práce sa vyberú do terénu. Zatiaľ pracujeme s odhadmi, že v Nitre je asi 330 ľudí bez domova.

Koľko ľudí je v kritick- kej situácii? Kde býva- jú, kde prespávajú?

Práve toto v Nitre my celkom nevieme, ako a kde títo ľudia žijú. Zatiaľ máme hrubý odhad, no som presvedčený, že získame pomerne presný počet aj s presnou špecifikáciou. Zároveň budeme poznať skutočné problémy týchto ľudí, či sú medzi nimi ľudia, ktorí by sa radi vrátili do normálneho života, alebo ostali bez domova preto, že sú psychicky chorí, či sú závislí od alkoholu, alebo sú bez domova preto, že sa stali nezamestnaní, rozviedli sa...

Čo bude nasledovať, keď spoznáte presné čísla?

Ak budeme vedieť, že na ulici je tridsať žien, môžeme začať pracovať s touto skupinou. Ak zistíme, že sú to mladí ľudia, ktorí končia na ulici najmä preto, že sú závislí na drogách, zameriame sa na nich. Možno zistíme, že prevažujú starší ľudia. Tí zas končia na ulici pre svoju závislosť na alkohole. No môže to byť aj naopak, že človek, ktorý pôvodne nepil, sa po ocitnutí na ulici stal alkoholikom, pretože týmto spôsobom začal riešiť svoj osud. Verím, že už túto zimu zachytíme ľudí bez domova, aby netrpeli na ulici. Sú to naozaj rôzne osudy ľudí. Keď toto všetko budeme poznať, budeme vedieť presnejšie nastaviť, aké projekty radnica potrebovať na riešenie problematiky ľudí bez domova.

Nadviažete na dlhoročné skúsenosti, keďže do charity prichádzajú ľudia s vedo- mím, že dostanú najesť... Čo všetko ste zažili v minulosti?

Činnosť charity sme začínali pred 27 rokmi a veľmi krátko nato, po roku 1991, k nám začali prichádzať prví ľudia bez domova. Potrebovali pomoc.

Aj počas predchádzajúceho režimu takíto ľudia existovali, ale boli skrytí pred očami verejnosti, žili v podnikových slobodárňach. Lebo ľudia, ktorí boli alkoholici, existovali aj v tej dobe, nemali pracovné návyky. Súdnym rozhodnutím začali strácať byty. V byte ostala bývať manželka - matka s deťmi a muž musel ich spoločne bývanie opustiť. Keď sa to skombinovalo s tým, že prišiel nielen o prácu, ale aj o byt, nastal začiatok konca. Pretože, kým ešte pracoval, vedel si nejaké bývanie zaplatiť. So vznikom nezamestnanosti a kombináciou týchto faktov sa začala vytvárať na Slovensku skupina prvých ľudí bez domova. A títo ľudia prichádzali k nám do charity. Samozrejme, ich očakávanie bolo, že prídu, sadnú si, budú obslužení, dostanú stravu a šaty. No my sme si uvedomili, že potrebujeme odborníkov. Prvými sociálni pracovníci, ktorí začali v tom čase vychádzať zo škôl, začali s nimi robiť sociálnu prácu a poskytovať im sociálne poradenstvo. Mnohým sa podarilo pomôcť a vrátili sa späť do normálneho života.

Všeobecná mienka medzi ľuďmi je taká, že bezdo- movec smrdí, kradne, je alkoholik a neprispôsobivý.

Nie je to pravda pri každom. Mnohí ľudia sa dostanú na ulicu, lebo sú alkoholici, ale mnohí začnú piť, aby prežili svoj ťažký život. Tým, že sú stále odmietaní rodinou a spoločnosťou, ich chytá depresia a vo chvíli, keď sa dostanú do depresie, prestávajú bojovať o svoj život. A najťažšie je to v zime, pretože sa nemajú kam skryť a nemajú kde prežiť. Možno ste počas veľkej víchrice alebo snehovej búrky stretli v uliciach ľudí vyzerajúcich ako mátohy, ktoré sa kimáčujú presúvajúc hore dole. To sú ľudia bez domova, ktorí

nevydržia chlad a mráz vo svojich vetkých príbytkoch. Pri teplote nižšej ako mínus 5 stupňov už nevydržia sedieť ani spať, ale keďže nechcú zomrieť, no pri svojom spôsobe života odmietajú zimu prečkať v nocľahárni, alebo v azylovom dome, sa rozhodnú kráčať a pochodovať počas celej noci, pretože vedľa, že vo chvíli, keď vzdajú túto svoju túžbu po živote, veľmi často zomierajú na podchladenie.

A ešte niečo. Radi by sme aj v našom meste zmenili všeobecne negatívne používaný pojem bezdomovec, a naučili sa používať človek bez domova, resp. ľudia bez domova. Dôvodom je jeho stigmatizujúce a často pejoratívne používanie podobne ako bolo používané označenie cigán nahradené označením Róm. Aj táto zdanlivo malá zmena mení postoj a prístup k ľuďom žijúcim bez domova.

Určite títo ľudia majú svoje zázemie a svoje rodiny. Prečo končia na ulici?

To nie sú siroty, ako to poznáme z romantických filmov. Je to kruté, ale často ich vlastná rodina vyhodí. Každý má svoj príbeh a nie je to vždy iba o tom, že si to zavinil sám. Veľmi často sa pod to podpísalo jeho okolie aj jeho príbuzní. Našou úlohou je podať takýmto ľuďom pomocnú ruku a nanovo ich naštartovať.

V zahraničí majú dob- ré skúsenosti s Housing First? Dalo by sa takéto niečo uplatniť aj v na- ších podmienkach?

Koncept housing first k nám prichádza ako koncept sociálnej práce s ľuďmi bez domova. Je to jedna z troch priorit, s ktorou chceme prísť aj u nás v meste. Ukázalo sa to ako múdre riešenie v Amerike, Fínsku aj v iných krajinách,

kde dali ľuďom bez domova šancu a pritom ich podporovali sociálnou prácou, pomáhali im. Ukázalo sa, že pre štát je tento koncept v globále lacnejší ako zriaďovať azylové domy, rôzne domy charity. Je prirodzené, že každý človek je spokojnejší, ak má vlastné bývanie. Táto metóda sa otestovala a výsledky ukázali, že je to správne riešenie. I keď sa to napohľad zdá neuveriteľné. Samozrejme, že to nie je iba o ľuďoch bez domova, pretože sú tu rôzni ľudia, ktorí zápasia s bývaním a prežitím. Aj z tohto dôvodu sme v našej koncepcii poňali túto tému širšie ako koncept terénnej sociálnej práce. Chceme pracovať so všetkými ľuďmi, ktorí sú ohrození bývaním. Rozšírili sme to o prevenciu, pretože mnohokrát sa čaká, napríklad ľudia bývajú v trojizbovom byte a zostane v ňom po smrti manžela žena z nostalgie sama. Lenže nevládze platiť za bývanie, postupne ju odpoja od energií a môže sa z nej stať bezdomovkyňa... I tu sa musí pomáhať, prípadne to riešiť splátkovým kalendárom. Situácia sa vždy dá riešiť. Niekedy sa ľudia bez domova vyrábajú našou nevšímavosťou.

Čo by ste odkázali Nitra- nom, ktorým prekáža- jú bezdomovci, ktorí sa potulujú okolo obchodných centier či kostolov?

Momentálne im ešte nemáme čo odkázať. Pre ľudí bez domova potrebujeme zriadiť denné centrá, kde im budú ponúknuté základné sociálne služby. Bude tam pre nich k dispozícii sociálny pracovník. Netvrdím, že tam odídu všetci, čo sú roky zvyknutí žobrať pred kostolmi. Len im musíme vytvoriť predpoklady na ponúknuť riešenia.

Ludmila Synaková
foto: autorka

KALENDÁRIUM PODUJATÍ DECEMBER

6 PI

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

17.30, 18.00 Mikulášsky
beh Agrokomplexom

9.30 Kocúr v čižmách
| Nové divadlo

9.30 Veľká továreň
na slová | SDKSvN

9.30 Vianočná
koleda | SDKSvN

7 SO

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

8 NE

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

15.00 Vianočná
koleda | SDKSvN

9.00 – 20.00 Vianočný
bazár | DAB

17.00 Mikuláš a jeho
anjel | Svätoplukovo
námestie

9 PO

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Povolanie
pápež | DAB

9.00, 11.00 Cisárove
nové šaty | Nové divadlo

19.00 Divadelná
komédia 3 x 2
| Synagóga

10 UT

9.30 Čarodejník
z krajiny OZ | SDKSvN

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

10.00 Meno | DAB

17.00 Kozliatka a vlk
| Nové divadlo

Čarovné Vianoce
| Svätoplukovo nám.

11 ST

9.30 Vianočná
koleda | SDKSvN

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Banalita
lásky | DAB

9.30 Čarodejnice
| Nové divadlo

18.00 Slovensko
spieva koledy
| Svätoplukovo nám.

18.00 Vianočný koncert
s Katedrou hudby
PF UKF | Synagóga

12 ŠT

10.00 – 22.00
Adventné mestočko

| Svätoplukovo
námestie

18.30 Dámska
šatňa | DAB

9.30 Čarodejník
z krajiny OZ | SDKSvN

9.30 Čarodejnice
| Nové divadlo

17.00 vernisáž
výstavy Boli iní?
| Ponitrianske múzeum

17.00 Adventný koncert
žiacov a pedagógov
ZUŠ J.Rosinského
| Synagóga

13 PI

9.30 Čarodejník
z krajiny OZ | SDKSvN

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

17.00 Lucijský sprievod
a pokus o rekord
| pešia zóna

18.30 Drotár | DAB

20.30 4 ženy na konci
sveta | LifeHouse

9.00 – 12.00 Vianočné
mestočko na Klokočine
| Klokočina

18.00 Lucijská zábava
| Svätoplukovo
námestie

Vianočná akadémia
SZUŠ ART PEGAS
| Synagóga

14 SO

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Syna či
dcéru? | DAB

Vianočné tóny
| Svätoplukovo
námestie

15 NE

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo námestie

18.00 Strieborný
večer Evy Pavlíkovej
| Synagóga

16.00 Kocúr v čižmách
| Nové divadlo

18.00 Skauti prinášajú
betlehenské svetlo
| Svätoplukovo nám.

16 PO

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Banalita
lásky | DAB

18.00 koncert Čaro
Vianoc | Mestská
hala Klokočina

17 UT

9.30 Anna Franková
| Nové divadlo

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo námestie

18.30 Drotár | DAB

18 ST

9.30 Pinocchio
| Nové divadlo

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Mechanický
pomaranč | DAB

18.00 Adventný
koncert | Synagóga

19 ŠT

9.30 Pinocchio
| Nové divadlo

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Tisícročná
včela | DAB

18.00 Dychový
orchester
a zoskupenie Harvestri
| Svätoplukovo nám.

20 PI

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

10.00 – 22.00
Adventné mestočko
| Svätoplukovo
námestie

18.30 Testosterón | DAB

9.30 Slovensko
v obrazoch
| Nové divadlo

DIVADLO, FILM, VÝSTAVY, DISKUSIE

21 SO

10.00 - 22.00
Adventné mestečko
| Svätoplukovo
námestie

15.00, 19.00
Od Jánošíka
k Pápežovi | DAB

22 NE

10.00 - 22.00
Adventné mestečko
| Svätoplukovo
námestie

18.00 divadelné
predstavenie
Divadla Harry Teater
| Svätoplukovo nám

27 PI

18.30 Meno | DAB

28 SO

18.30 Syna či
dcéru? | DAB

30 PO

18.30 Dámsky
krajčír | DAB

31 UT

17.00 Dámsky
krajčír | DAB

23.00 Nitrianska
silvestrovská noc
| Svätoplukovo
námestie

SKRATKY / KONTAKTY

Krajská knižnica
Krajská knižnica
Karola Kmeťka
Ulica Fraňa Mojtu 18
☎ + 421 37741 91 62

Nové divadlo
hrá v Dome Matice
slovenskej v Nitre,
☎ +421910994209

NG
Nitrianska galéria
Župné námestie
☎ +421 37657 96 41

SDKSvN
Staré divadlo Karola
Spišáka v Nitre
Ul. 7. pešieho pluku 1,
Nitra
☎ +421 37652 25 86

DAB
Divadlo Andreja
Bagara v Nitre
Svätoplukovo nám. 4,
Nitra
☎ +421 37652 48 72

Trafačka
Ul. Janka Kráľa 65, Nitra
N +421905651667

KOS
Krajské osvetové
streďisko
Fatranská ul., Nitra
☎ +421 37653 15 44

Kinoklub Tatra
Staré divadlo K. Spišáka
Ul. 7. pešieho pluku 1
☎ +4210948050010

PKO Nitra
ulica J. Kráľa 4, Nitra
☎ +421 377413046

Synagóga
Pri Synagóge, Nitra
☎ +421 376525320

Výstavisko AX
agrokomplex
NÁRODNÉ
VÝSTAVISKO, štátny
podnik
Výstavná 4, 949 01 Nitra
☎ +421 376572111

**Mestská hala
Klokočina**
Dolnočermánska 105,
Nitra
☎ +421 377922700

Turistické informačné centrum Nitra

Štefánikova trieda 1,
Nitra
+421 (0)37 16 186
e-mail: info@nitra.sk,
www.nitra.eu

**MALTÉZSKY RÁD
SLOVENSKO**
MALTÉZSKA POMOC

Pozýva obyvateľov Nitry a všetkých ľudí dobrej vôle na

MALTÉZSKY PUNČ V NITRE

Adventné mestečko, Svätoplukovo námestie

od štvrtku **12.12.2019** do nedele **15.12.2019** od 9:00 do 22:00 hod

Vaše dobrovoľné príspevky budú v plnej výške odovzdané na podporu prevádzky **Hospicu - doma pokoja a zmieru u Bernadetty v Nitre**, a podporu charitatívnych aktivít pre chudobných, chorých a trpiacich. **Zažite Vianoce s pocitom, že ste prispeli k tomu, aby ich aj iní mohli mať krajšie.**

Tešíme sa na Vás pri našom stánku!

MESTSKÝ
REPREZENTAČNÝ
PLES
2020
NITRA

DARUJTE PARTNEROM, RODIČOM ČI PRIATEĽOM POUKÁŽKU NA MESTSKÝ PLES. OKREM ORIGINÁLNEHO DARČEKA TÝM SPRÁVITE AJ DOBRÝ SKUTOK, PRETOŽE ČASŤ Z PEŇAZÍ ZA POUKÁŽKU POPUTUJE NA PODPORU ONKOLÓGIE.

**XVII. MESTSKÝ REPREZENTAČNÝ PLES SA USKUTOČNÍ
24. JANUÁRA 2020 V ESTRÁDNEJ HALE PKO V NITRE.**

DARČEKOVÉ POUKÁŽKY V HODNOTE

70,- € / OSOBA / PRÍZEMIE

50,- € / OSOBA / POSCHODIE

SI MÔŽETE ZAKÚPIŤ OD

**12. DECEMBRA 2019 DO 20. DECEMBRA 2019 V TURISTICKOM
INFORMAČNOM CENTRE, ŠTEFÁNIKOVA TR. Č. 1, NITRA.**

10,- € Z KAŽDEJ ZAKÚPENEJ VSTUPENKY BUDE VENOVANÝCH NA
NÁKUP TRANSPORTNÝCH MONITOROV VITÁLNYCH FUNKCIÍ PRE
ODDELENIE RADIAČNEJ A KLINICKEJ ONKOLÓGIE FAKULTNEJ
NEMOCNICE V NITRE.

NA STRETNUTIE S VAMI SA TEŠIA USPORIADATELIA PLESU:
MESTO NITRA, HOMO NITRIENSIS - NITRIANSKA HUMANITNÁ
SPOLOČNOSŤ, LIONS CLUB NITRA, ROTARY CLUB NITRA
A ROTARY KLUB NITRA HARMONY.

TIP MESTA NITRA NA VIANOČNÝ DARČEK

V DECEMBRI OSLÁVIA VÝZNAMNÉ ŽIVOTNÉ JUBILEUM

75 ROKOV

Silvia Bádovská, Helena Balková, Kristína Balková, Mária Bernátová, Ing. Ladislav Brath, prof. Ing. Jozef Bulla, MUDr. Anna Čermanová, Magdaléna Derková, Anna Dianová, Emília Duchoňová, Ivan Gorž, Mária Gulová, Emília Haláková, Gabriela Halássová, Mária Hanová, Eva Hendrychová, Helena Horáková, Eva Hozlárová, Karol Jesenič, Oľga Kopecká, Mária Koprďová, Ing. Eva Kostrejšová, Jolana Kvaššayová, Ing. Mária Máčajová, Ing. Roman Madľuška, Ing. arch. Vladimíra Mikulášová, Leopold Molnár, Margita Motešická, Vojtech Pavlovič, Jozefína Privitzerová, Oľga Rácová, Marta Rebrová, Július Sedmák, Mgr. Štefan Sovík, Oskár Studený, Elena Šajtlavová, Ján Špaček, Emil Taliga, Alžbeta Tóthová, Anton Viršík, Zuzana Zafková, Magdaléna Žilková

80 ROKOV

Marta Adamčíková, Marta Balážiová, Magdaléna Berndsen, Eva Bohunická, Jana Borská, Magdaléna Buchová, Lívia Bukovenová, Štefánia Dlháňová, Jiřina Dvornická, Alojz Ferenczy, Alžbeta Furková, Lívia Gábrisová, Agnesa Galová, Elena Hlinická, Mária Ivanová, Elena Kadlecová, Valéria Kopáčiková, Tomáš Kuruc, Václav Kutnar, Emília Mičíková, Viera Novotná, Lubomír Pikna, Ing. Jozef Pintér, CSc., Mária Práznovská, Ján Šatura, Vladislav Škrla, Mikuláš Turanovič, Ing. Mária Tureničová, Rudolf Václav, Štefa Vacula, Tomáš Vereš, Július Vrabec, Jiří Výmola, Ing. Alexander Židek

85 ROKOV

Mária Bartová, Eva Beňušková, Hedviga Brozmanová, Elena Drozdová, Ing. Vladimír Dujíček, René Jančo, Jozefa Káčerová, Barbora Kováčová, Blažena Lampertová, MUDr. Ľudovít Lehoták, Božena Mecnerová, Vilma Móriová, Mária Porubská, Anna Smidáková, Júlia Szendreyová, Helena Štofková, Valéria Urbanová, Štefan Varchulík, Štefan Vartík, MUDr. Marta Veselská, Mária Vöröšová, Mária Woleková

90 ROKOV

Jozef Ballay, Božena Bónová, František Brázda, Mária Brtáňová, Terézia Dukátová, Štefánia Harmatová, Mária Jambrichová, Oľga Juranková, Mária Marenčáková, Margita Skovajová, Alžbeta Špaková, Žofia Talapková, Mária Vargová, PhMr. Augustín Zachar

91 ROKOV

Mária Bočková, Ján Földeši, Ing. Anton Krištin, Dionýz Kurča, Ernestína Martišová, Helena Molnárová, Herta Steinerová

92 ROKOV

Júlia Bistáková, Jozef Grác, Štefánia Kohutová, Júlia Korienková, Ing. Vincent Malina, PhMr. Mária Mrvová

93 ROKOV

Mária Benková, Helena Hetmerová, Katarína Juhárová, Magdaléna Magdolenová, Hedviga Pulmanová, Anton Štefanec

94 ROKOV

Ing. Tomáš Kuzma, František Málek

95 ROKOV

Paulína Oberfranzová, Mária Tučná

97 ROKOV

Anna Ciglecká, Aurélia Šafáriková, Štefánia Valehrachová

“ÁNO“ SI POVEDALI TÍTO SNÚBENCI

19. októbra

Juraj Smutný a Ľubica Krajčovičová, obaja z Nitry

Ing. Juraj Halmo a Mgr. Erika Foltánová, obaja z Nitry

Marián Nemeš a Michaela Lacušková, obaja z Nitrianskych Hrnčiaroviec

25. októbra

Marek Zemko z Kamanovej a Slávka Čordášová z Nitry

26. októbra

Marek Rehák z Nitry a Zuzana Kurkinová z Volkoviec

9. novembra

Ing. Marek Petrovič z Nitrianskych Hrnčiaroviec a Barbara Ligačová z Nitry

23. novembra

Peter Šušol zo Štitár a Lucia Berežná z Nitry

Ing. Peter Bačinský a Monika Kačínová, obaja z Nitry

V OKTÓBRI NÁS NAVŽDY OPUSTILI TÍTO NITRANIA

Ernestína Drábiková vo veku 86 rokov

Jarmila Kriváková vo veku 73 rokov

PaedDr. Eva Hojčušová vo veku 74 rokov

Ľudmila Janošová vo veku 85 rokov

PhDr. Jozef Šulgan vo veku 92 rokov

Veronika Hudcová vo veku 90 rokov

RNDr. Daniel Palumbíny vo veku 81 rokov

Patrik Polin vo veku 47 rokov

Viliam Brezina vo veku 88 rokov

Richard Grupáč vo veku 49 rokov

Štefan Duchoň vo veku 66 rokov

Amália Melicherová vo veku 90 rokov

Ing. Ivan Meško vo veku 71 rokov

Edmund Newman vo veku 70 rokov

Margita Kubicová vo veku 87 rokov

Klaudia Salayová vo veku 65 rokov

Albína Šedíková vo veku 88 rokov

Ján Korienok vo veku 74 rokov

Marta Maťová vo veku 64 rokov

Estera Vartíková vo veku 85 rokov

Ľudmila Bečková vo veku 85 rokov

Pavel Brezina vo veku 64 rokov

Mária Demová vo veku 75 rokov

Darina Dvorská vo veku 70 rokov

Jozef Halmeš vo veku 63 rokov

Ladislav Horník vo veku 86 rokov

Albína Stojková vo veku 64 rokov

Jozef Zvalo vo veku 62 rokov

Marta Gergelová vo veku 79 rokov

Konštantín Kobida vo veku 76 rokov

Anna Černošková vo veku 98 rokov

Michal Knapčík vo veku 73 rokov

Jana Dvornická vo veku 38 rokov

Lukáč Dobiš vo veku 85 rokov

Ján König vo veku 71 rokov

Ing. Anna Ronchettiová vo veku 68 rokov

Mária Hillová vo veku 81 rokov

Miloš Maciga vo veku 63 rokov

Eva Szabová vo veku 64 rokov

Ján Vajdiak vo veku 65 rokov

Ján Ehrenhold vo veku 82 rokov

Ladislav Klimeš vo veku 85 rokov

Emanuel Lahučský vo veku 73 rokov

Imrich Oravec vo veku 79 rokov

Katarína Tóthová vo veku 74 rokov

Ladislav Drahoš vo veku 72 rokov

Vasil Guba vo veku 74 rokov

Gabriela Kacinová vo veku 63 rokov

Vojtech Kozár vo veku 88 rokov

David Silly vo veku 27 rokov

Marta Rutkovská vo veku 73 rokov

Milan Halák vo veku 83 rokov

Avdonia Chalányiová vo veku 76 rokov

Helena Kisová vo veku 80 rokov

Ľudovít Kopček vo veku 68 rokov

Rudolf Tarko vo veku 65 rokov

Pavína Jakušová vo veku 88 rokov

	prihovor sa	1. časť tajničky	počet rokov	anno Domini (skr.)	les	akademik (skr.)		český cirkus	potomkovia	francúzske sídlo	rímske číslo 1001	domáce meno Ivany	začiatok 2. tajničky	španielsky pilot F1
guráž, smelosť							naháč							
pozorovateľ							bol čoraz lenivejší							
							knockout							
lesklý náter				kozmickej loď							otec, apko			
				vodný živočích							úradné spisy			
osobné zámeno			divadelnícka obec									Lidové noviny		
			dvanásť mesiacov									vzácná		
varené jedlá										terénne preteky				
	severské zviera									tam (básnický)				
	nemecká zn. áut									plošné miery				tenká doštička
Švantnerova poviedka											kód Írska			
											tenká			
hneď, teraz			narieka, vzdychá	vojenská farba						drobná, maličká				
plochý kotúč										poznám, po česky				
letecká asociácia										prízvuk				
	hrdina (básnický)				otvorená stĺpová chodba	elektrický spínač	Pomôcky: akant, Anan, Aya, IATA, lamina, relé	obyvateľ Rígy	nejaká					
	český tenista								User Account Number					
pastier koní							horná končatina					EČV Komárna		
							páchnuca látka					vozidlo		
koncovka ženských priezvisk				časť roka							žilinská kapela			
				Kentucky News Network							infekčná choroba			
Rhode Island (skr.)			koniec 2. tajničky	EČV Revúcej									citoslovce podráždenia	zvrtné zámeno
opak premiéry									zápisník					
druh bodliaka						označenie lietadiel Antonov			malé množstvo					

PRVÝ STROMČEK NA NÁMESTÍ STÁL V ROKU 1927

Nitrania sa z vianočného stromčeka tešia už vyše 90 rokov. Hovorí o tom historické anály, z ktorých sa podarilo zistiť, že mesto dalo prvýkrát postaviť stromček na námestí pred mestským domom na Vianoce 1927, presnejšie na Mikuláša.

Stromček stál na námestí v blízkosti dnes už neexistujúcej predajne drogérie. Išlo o priečelie Hlavnej ulice (teraz Svätoplukovo námestie). Stromček nebol až taký vysoký, ako dnes. Zdobilo ho len ... (1. časť tajničky). V roku 1928 obohatilo mesto už vyšší vianočný stromček o dvojnásobný počet bielych žiaroviek. Pod stromčekom bola umiestnená pokladnička. Do nej mohli ľudia vkladať peňažné dary pre chudobné a opustené deti. V roku 1928 sa zaviedol „...“ (začiatok a koniec 2. tajničky), na ktorom sa denne znázorňoval prírastok peňažných darov, aby bola verejnosť o štedrosti darcov pravidelne informovaná. V tomto roku daroval najvyššiu sumu biskup Karol Kmeťko – 500 Kč.

(z knihy Štefana Košovana – Nitra, moje rodné mesto alebo osemdesiat rokov pod Zoborom)

Foto: J. Stupka, zdroj: Klub priateľov starej Nitry

NEWS REVIEW

REMINDER OF THE VELVET REVOLUTION

Dozens of people gathered to celebrate the Thirtieth Anniversary of the Velvet Revolution outside the House of Fashion. Not only had the representatives of the city, but also the direct participants in the 1989 revolution spoken to the Assembly. All present agreed that freedom is better living than under the former regime.

NEW PARKING RULES IN THE CENTER

The city is bringing a new parking policy, approved by MEPs at the November parliament meeting. Its aim is to make free the crowded centre and

encourage short-term parking. New rules will apply to the centre of Nitra from January. All parking cards, resident cards and parking cards for the disabled will be cancelled. Concerning the first hour, both paid sectors would be burdened by 50 cents. Each additional hour starts by one euro (second sector) and adequately 1.50 EUR (first sector). As far as parking cards for people living in the centre, a maximum of three may be issued.

COMBATING HAZARD NOT COMPLETED

In June, the city council adopted a regulation banning gambling in Nitra. MEPs did so thanks to a petition signed

by more than twenty thousand inhabitants of Nitra. The city prosecutor recently challenged this decision. The City Hall is criticized for the fact that it insufficiently calculated the signatures under the petition, which the city clearly refuses. Mayor Marek Hattas announced that the city would not comply with the prosecutor's protest.

GREENER CHRISTMAS MARKETS

Stands in the Christmas town, which run from December 1 to 23, are required to use compostable dishes. This material shall mean cups, plates and cutlery. Sellers can use their own backed ceramic plates to sell soups. The news is also in a varied menu of dishes, decorations.

THE PATH IS OPEN LONGER

The path around the skeleton from Zobor to the city is open from 6.30 AM to 8.30 AM. During the morning rush hour we made the journey half an hour earlier. This means good news for the drivers, as the closure of the road is scheduled until April 30, 2020 from Zobor to the Promenada Living Park multifunctional complex under construction.

ADDITIONAL CONTAINER FOR USED SYRINGES

A safety container for used syringes has been added to Klokočina. It is located in Petzwalova Street, where the most discarded syringes were found. The site was chosen by experts and confirmed by the citizens' vote on the site. The device itself is designed to protect public health as the needle can be safely disposed of in the container. However, if you are afraid to discard

the syringe, please contact Storm association staff at 0905 943 229 or email: zdruzenie.storm@gmail.com

WEB SITE TAKES FIFTH PLACE

Nitra was not lost in the Zlatý erb 2019 competition. Experts have assessed that it has the fifth best website in the city and neighbourhood category. Besides Trenčín we were also overtaken by Nové Zámky, Bratislava-Petržalka and Levice. To make it a year to win, our site needs improvements. It is important to clarify the availability of information as well as a user-friendly environment. This will only be achieved after the planned redesign of the website, which we will do as soon as the old website is terminated in 2020.

MEETING WITH KLOKOČINA RESIDENTS

The discussion of city representatives and deputies with citizens focused mainly on parking but also on other problems of the largest Nitra housing estate. Concerning the problematic parking in Klokočina, the town hall presented the solutions that it plans to make in housing estates. Especially people with permanent residence in the city will be favoured.

WE ARE LOOKING FOR WASTE MANAGEMENT AID

The city is looking for volunteers to sort waste. The town hall plans to carry out an analysis of mixed municipal waste in cooperation with both Nitra universities in April and May next year. The result should represent a bigger effort to separate waste.

Zapojte sa do súťaže o tri publikácie o Nitre. Riešenie krížovky spolu s kupónom a vašim telefónnym číslom pošlite do 31. 12. 2019 na adresu: Odbor komunikácie a propagácie, Mestský úrad, Štefánikova trieda 60, 950 06 Nitra.

správne riešenie tajničky z predchádzajúcej strany

.....

tel.:

Príjemné prežitie
vianočných sviatkov
a veľa dobrých správ
v novom roku

želá mesto Nitra

Pf 2020

